

अभियान

ABHIYAN WEEKLY साप्ताहिक

abhiyan.weekly@yahoo.com

वर्ष : ३५ / अंक : २८ / २०७४ माघ १२ गते शुक्रबार / 26 Jan., 2018 / मूल्य रु. १०/-

माघ ७ भित्रको संविधान समयसीमा के ?

काठमाडौं । २०७४ माघ ७ गते भित्रमा कार्यान्वयन भइसकुपर्ने संविधानको समयसीमा भित्र तिनै तहको निर्वाचन सम्पन्न भइसकेको छ । दलहरूले आफैले तयार गरेको समयसीमा भित्र स्थानीय तह प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचन सम्पन्न भइसकेको छ भने प्रदेशसभाका सांसदहरूले सपथ ग्रहण गरेपनि प्रतिनिधिसभा, समाजुपातिक तर्फको परिणाम घोषणा भएको छैन भने राष्ट्रियसभाको निर्वाचन यही माघ २४ गते सम्पन्न हुने भएको छ । तिनै तहको निर्वाचन तोकेको समयसीमामै संविधान कार्यान्वयनमा जाने निश्चित भएको छ । दलहरूले आफैले तोकेको समयसीमा वा

>>> बाँकी ८ पेजमा

कति शेरर लाइक भयो भने नहेरौ

काठमाडौं । प्रधानन्यायाधिश गोपाल पराजुलीले अदालतमा विचाराधिन रहेका मुद्दालाई प्रभावित पार्ने गरि समाचार प्रकाशित नगर्न सञ्चारकर्मीहरूलाई एक सार्वजनिक कार्यक्रमबाटे आग्रह गरेका छन् । प्रेस काउन्सिल नेपालले सुरु गरेको अनलाइन सेवाको उद्घाटनका क्रममा बोल्दै प्रधानन्यायाधिश पराजुलीले उक्त आग्रह गरेका हुन् । सञ्चारमाध्यममा आएका समाचारप्रति कसैलाई चित नुभेको खण्डमा आफूलाई परेको पीर मर्काका बारेमा अब जहाँसुकैबाट अनलाइन

>>> बाँकी ८ पेजमा

सञ्चारप्रति राष्ट्रपति कार्यालय अनुदार

काठमाडौं । गत शुक्रबार राष्ट्रपति विद्यार्थी भण्डारीले केही दिन अधिमात्र सरकारले तोकेको प्रदेश प्रमुखहरूको सपथ ग्रहण कार्यक्रमका क्रममा निजी क्षेत्रका पत्रकारहरूमध्ये राष्ट्रपति कार्यालयले देखाएको व्यवहारलाई कुनै हालतमा पनि जायज मान सकिदैन । राष्ट्रपति कार्यालयको सुरक्षा व्यवस्थालाई मध्यनजर राखेर पत्रकारहरूको पास मान्यु सुरक्षा जाँच गर्नु उचित भएपनि

पत्रकारहरूलाई सपथ ग्रहण कार्यक्रमको फोटो खिच्न नदिनु लोकतान्त्रिक अभ्यास विरुद्धको कार्य हो । निजी मिडिया र सरकारी मिडिया भनेर फोटो पत्रकारलगायत अन्यलाई विभाजित गरिनु किमार्थ उचित हुन सक्दैन । त्यसको विरुद्धमा फोटो पत्रकारहरूले राष्ट्रपति कार्यालयको गेटमा क्यामेराहरू भुँझ्मा थुपारेर विरोध प्रदर्शन गरे । त्यस दिनको

>>> बाँकी ८ पेजमा

दुक्कक भए हुन्छ- यो पनि चल्दैन !!

शालेश श्रेष्ठ

मुलुकमारा वर्तमान संविधान संस्थान दुने अन्तिम चरणमा छ । राष्ट्रिय सभाको लागि उम्मेदवारको मनोनयन दर्ता भइसकेको छ भने निर्वाचन आगामी माघ २४ गते हुँदैछ । त्यसो त, राष्ट्रिय सभा निर्वाचनका लागि भनेर निर्वाचन आयोगले आज शुक्रबारदेखि 'निर्वाचन आचारसंहिता' लागु हुने बताएको छ । जस अनुसार सरकारले अब निर्वाचन नसकुन्जेल (?) सरुवा, बढुवा, नियुक्ती र निर्वाचनलाई प्रभावित हुने गरेर कामकारबाही गर्न/गराउन पाउने छैन । तर यो 'आचारसंहितालाई 'अचार' भई ठानेर खाएको (सरकारले) अधि अधि थुप्रे दृष्टान्त भएको हुँदा यो 'आचारसंहिता' लागु हुँन्छ भन्नेमा कुनै दम छैन । अफ बाहिरिन लागेको (सत्ताबाट) प्रधानमन्त्री

शेरबहादुर देउवा र उनकी धर्मपत्नी डा.आराजु देउवाले 'रकम लिई नियुक्ति गर्दै भने जस्ता 'कु-समाचार'हरू आएको देख्दा निर्वाचन आयोगको आचारसंहिता देखावटी हो, यसलाई सरकारले 'घोटी लगाइदिन्छ'

अभियान साप्ताहिक वेबसाइटमा पनि
www.abhiyanweekly.com

रादवलाई कालो भाण्डा

काठमाडौं । सरकारले केही समय पहिला प्रदेशसभाको अस्थायी राजधानी र प्रदेश प्रमुखको नियुक्ति गरेपछि अस्थायी राजधानीको विरोध भएको छ । सरकारले अस्थायी राजधानी तोकेपछि प्रदेश प्रमुखहरूले त्यहाँ पुगेर प्रदेशसभाका सदस्यहरूलाई सपथ समेत दिलाईसकेका भएपनि कतिपय ठाँड़ा आन्दोलन जारी रहेको छ । सचैवानिक व्यवस्था अनुसार प्रदेशसभाको दुई तिहाई मतले राजधानी तोकन सक्ने सचैवानिक व्यवस्था भएपनि दलहरूले गरेको गल्तीको कारण अहिले राजधानीको माग गर्दै आन्दोलन भइरहेका छन् ।

त्यसै क्रममा विराजमा संघीय समाजवादी फोरमका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवसहितका मध्यसाधारी दलका शिर्ष नेताहरूविरुद्ध स्थानीयले विरोध प्रदर्शन गरेका छन् । उनीहरूले अध्यक्ष यादवको >>> बाँकी ८ पेजमा

सिमा मिचिएको छ : विद्यार्थी संगठन

सिमा मिचिएको छैन : सरकार

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारले भारतले वीरगज्जो को छपकैयामा भारतीय पक्षले पिलर राख्दा सिमा मिचिएको तथा प्रमाण नभेटिएको बताइरहँदा नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रनिकट विद्यार्थी संगठनहरूले भने सिमा मिचिएको रथलगत अध्ययन प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेका छन् । अस्ती राजधानीमा आयोजित एक कार्यक्रममा उनीहरूले प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्दै अखिल त्रान्तिकारीका अध्यक्ष रजित तामाङ्ग र अनेरास्वियूकी अध्यक्ष निवान लामाले नेपाली जनताले विद्यार्थी देखि हक्कोग गर्दै आएको र नेपाली लालुपुर्जासहित तिरो तिरेको रसिद समेत भएको करौं विद्या जग्गा भारतमा पर्न गरी नयाँ सीमा स्तरमा गाडिएको अध्ययनको क्रममा फेला परेको बताएका छन् ।

उनीहरूका अनुसार कालापानी र सुरुता बाहेक सबैतर सीमा विवाद सलिलेको सरकारको भनाई आधारहिन र मिथ्या सावित भएकाले सीमा विवादको समग्र समाधान खोल्न सरकारको ध्यानाकर्षण समेत गराएका छन् । तुवै विद्यार्थी संगठनका टोली माघ ६ गते वीरगज्जो को छपकैया पुगेर स्थानीय बासिन्दाहरूसँग अन्तरक्रिया गरेका र गाडिएका नयाँ पिलरामा संयुक्त रूपमा पत्रकार सम्मेलन गर्दै सीमाविद्यरूपसँग समेत अन्तरक्रिया समेत गरेर राजधानी फर्केपछि उनीहरूले पत्रकार सम्मेलन नै गरेर नेपालीभूमि मिचिएको जानकारी गराएका थिए । सरकारले भने स्ट्रिप म्यापको आधारमा नेपाली जमिन नमिचिएको बताउँदै आएको छ । तुवै विद्यार्थी संगठनहरूले भने स्ट्रिप म्याप तथार पार्ने जेटिसीले सुगौली सन्धीताकाको जमिन मिचिएको बताएका छन् ।

विद्यार्थी संगठनका अनुसार नेपालको हेलचेत्राईको कारण छाँकैया पर्साको मुख्य स्तम्भ ३११ सम्म करिब १ सय ३८ फिटका दरले ३ किमि जितिको दुरीमा ठाउँ ठाउँ नेपाली भूमि भारतमा पारिएको उनी हरूले दाबी गरेका छन् । उनीहरूले आफ्नो प्रतिवेदनमै सो कुरा उल्लेख गर्दै >>> बाँकी ८ पेजमा

५३ औं हार्मी माघ १० गते देखि बाँकी ५३ बर्षमा प्रवेश गरेका छौं ।

राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेड सेवाको ग्राहक, शुभेच्छुक लगायत सर्वबद्ध सबै सरोकारवालाहरूमा हार्दिक आभार प्रकर गर्दै आगामी दिनहरूमा अर्थै गुणस्तरीय, आधुनिक, दीजो छूट विश्वसनीय बैंकिङ सेवा प्रदान गर्दै जाने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

Rastriya Banjya Bank Ltd.
केन्द्रीय कार्यालय, सिंहदरबार प्लाजा, काठमाडौं ।
संरपर्य फोन नं.: ८८५२५५५५
बैंकका क्षेत्रीय तथा शास्त्र कार्यालयहरू
www.rbb.com.np

भने सहजै बुझन सकिन्छ । ६५ वर्षसम्मका नेपालीहरूलाई वृद्धभत्ता दिने देउवा मन्त्रिपरिषद्को निर्णयलाई यसै परिप्रेक्ष्यमा लिन सकिन्छ ।

अफ पदावधि सकिए पछि पनि अरु जिम्मेवारी पाउनका लागि आशानित भएर बसेका प्रमुख निर्वाचन आयुक्त डा.अयोधीप्रसाद यादवले नेपाली काग्रेस र यसका सभापति शेरबहादुर देउवा काम लान्छे मान्छे हुन भने पक्कै बुझेका छन् । त, निर्वाचन आचारसंहिता लागू हुन्छ, सकिन्छ ! अब अति नै गर्नु पर्यो भने निर्वाचन आयोगसँग परामर्श लिइएको भन्ने 'ट्याग' भुँड्याइन्न । त्यसपछि त सात खुन माफ । खेर, मुलुक अब संघीयतामा विधिवत रूपमा प्रवेश गयो । गणतन्त्र र धर्मनिरपेक्षता

>>> बाँकी ८ पेजमा

Why India violates ceasefire line ?

Muhammad

DURING the first three weeks of 2018 (January 1 to January 20, 2018), there has been continuous firing from Indian Army and BSF across the ceasefire line (Line of Control). This incessant firing include firing from heavy weapons as well as small arms, killing dozens and injuring hundreds with massive damage to property and villages all along. From Sialkot, Working Boundary to Line of Contact, there have been violations of ceasefire through aggressive heavy weapon firing on unarmed and innocent civil population, violating the UN resolutions, the Ceasefire Agreement-2003 and above all the international norms of not targeting the civil population. According to Dr Mohammad Faisal, Pakistan's Foreign Office spokesman, there have been over 1300 ceasefire violation in 2017 only. He said in a statement, "In 2017, more than 1,300 Indian ceasefire violations, the highest ever in the recent past, have resulted in 52 deaths and 175 were injured. We have consistently stressed that Indian aggression is a threat to regional peace and tranquillity."

In last four years (Since Modi took over as Indian Premier), there have been over 7000 ceasefire violations by India along the LoC, formally the UN sponsored Ceasefire Line. This pattern of firing

across the ceasefire Line indicates "hegemonic conduct of India" towards region and particularly about Pakistan. It is crucial to know about the history of ceasefire line, now called the Line of Control in the disputed state of Jammu and Kashmir. Following the Indian invasion of Kashmir on October 27, 1947, there broke-out a war between India and Pakistan which continued till UN directive of a ceasefire on January 1, 1949. Prior to that, India took the issue to United Nations on January 1, 1948, after it felt loosing Kashmir to Kashmiri irregulars and Pakistani Army. Later, through 'Karachi Agreement-1949' India and Pakistan agreed to establish a ceasefire, which was signed in Karachi on July 27, 1949. The Karachi Agreement formally called the Agreement between Military Representatives of India and Pakistan Regarding the Establishment of a Cease-Fire Line in the State of Jammu and Kashmir had the UN backing and was supervised by the Truce Subcommittee of the United Nations Commission for India and Pakistan (UNCIP).

It is worth mentioning that, United Nations Security Council Resolution 47, passed on April 21, 1948, had established, the United Nations Commission for India and Pakistan (UNCIP) to resolve the Kashmir conflict through mediation,

initially ensuring cessation of fighting and later arranging a plebiscite in Kashmir as per the will of people of this former Princely state. This UNSC resolution was indeed an up-gradation of its earlier resolution (Resolution number 39), adopted on January 20, 1948, and offered to assist in the peaceful resolution of the Kashmir Conflict by setting up a commission of three members. In Resolution 47, the number of the members was enhanced to five (with representatives of Argentina, Belgium, Columbia, Czechoslovakia and the United States. The Commission was directed to visit India and Pakistan for the restoration of peace and order and preparation for the plebiscite in Kashmir.

The Ceasefire Line Agreement was signed by Lt. Gen. S. M. Shrinagesh from Indian side, Maj. Gen. W. J. Cawthorn from Pakistani side and Hernando Samper and M. Delvoie, on behalf of the UNCIP. UNCIP role in disputed state of Jammu and Kashmir continue till March 1951, once UNSC through its Resolution number 91 (1951) formed the nucleus of the United Nations Military Observer Group in India and Pakistan (UNMOGIP). Since then, UNMOGIP was assigned the role of supervising the cease-fire line in Kashmir. Its functions include; observing and reporting the ceasefire

violations, investigating the complaints of cease-fire violations and submitting its findings to both India and Pakistan and to UN Secretary General.

Since the signing of Simla Accord-1972, between India and Pakistan, India has stopped the UNMOGIP to visit the ceasefire Line to monitor its violation or otherwise. Renaming ceasefire Line as Line of Control (LoC) and bilateral resolution of bilateral issues between India and Pakistan was an important outcome of Simla Accord-1972. However, through its misleading proclamations, India has been confusing the international community that, Kashmir has also become a bilateral issue between India and Pakistan, thus, its future resolution will be determined through bilateralism. Whereas, the fact is Kashmir is an international issue under United Nations and its future disposition will be as per UN resolutions through a UN mandated plebiscite. Kashmir was neither a bilateral issue right from its inception. Besides Kashmiris, India and Pakistan, United Nations is an important stakeholder of Kashmir dispute. Since China has over 9000 sq miles areas of Kashmir under it, therefore, it is also a stakeholder of the Kashmir dispute. There is no bilateralism on Kashmir dispute between India and

Pakistan nor is the LoC a permanent border between two parts of Kashmir.

The ongoing aggressive Indian violations of ceasefire is indicative of two goals; first, to divert the attention of international community from the massive human rights violations conducted by Indian military in IOK and secondly to present Pakistan as the state sponsoring uprisings in IOK. Through this act of aggressive firing across ceasefire Line, India is trying to legitimise its massive oppression against Kashmiri masses, asking for their right of self-determination in IOK. In both cases, India mislead the world that, it is Pakistan which cause trouble by sending militants in IOK and provoking the Kashmiri masses for their right of self-determination. The fact is that, Kashmiris of IOK have decided not stay under India anymore and their indigenous struggle is being misinterpreted by India. Under the heaving fencing by India all along LoC, there is no possibility of crossing the ceasefire Line from Pakistani side. Through these illogical excuses, India is brutalising Kashmiris both in IOK as well as all along the Ceasefire Line (LoC). The UN and international community will have to take a note of Indian aggression, before; it is too late in the nuclear armed region of South Asia.

China and Pakistan unique friendship stands out as a milestone towards the foundation of a new world order

Elenoire Laudieri Di Biase

IT is a well-known fact that China and Pakistan have long been connected by strong ties of

friendship and cooperation and U.S. President Donald Trump's unwarranted Twitter attack

on Pakistan has further drawn them together if there ever was any need for it.

China's immediate show of support for Pakistan came as no surprise as the two countries

have always stood shoulder to shoulder from the onset of their diplomatic relations 67 years ago. The bond that unites them is unparalleled in state-to-state and people-to-people

relations, and it cannot be boiled down, as some analysts do, to their common interest in containing India's

geopolitical and military leverage or, more recently, in counterbalancing

the emerging U.S.-India partnership.

Their economies and defense strategies have, of course, benefited from their unshakable

friendship which is rooted in a genuine kinship that transcends material and

military gains as well as politics and even religion.

China is a secular socialist/open market republic and Pakistan is an Islamic republic with the uniqueness of being the only Muslim country to have been created in the name of Islam. Yet, this disparity of perspectives has not hindered their relationship in the least.

If it is true that minorities of Islamic zealots live and operate in Pakistan, it also true that the vast majority of the Pakistan population practise moderate Islam and favour a secular

system of government while the strength and professionalism of the Pakistani Army act as a bulwark against any potential threat of radical Islamism.

China and Pakistan have consistently maintained close communications and coordination on international and regional issues of common concerns. China has always firmly supported Pakistan's development and implementation of anti-terrorism security strategy based on its national conditions and Pakistan firmly supports China's stand on Taiwan, Tibet, Xinjiang and

other issues touching its core interests.

China also firmly supports Pakistan in safeguarding its independence, sovereignty and territorial integrity.

Pakistan, for its part, was one of the first countries to recognize the People's Republic of

China when the rest of the world was still endorsing the Taiwan-based Republic of China.

It stood by China throughout the 20-year embargo by the Western Allies, the break with

USSR, the internal turmoils, and the severe famine in the late 60's. Pakistan also helped

facilitate Nixon's visit to China in 1972 and after the 1989 Tiananmen crackdown, it was one

of the only two countries that sided with Beijing. (The other was Cuba)

The evolution of this singular relationship has been fostered by the vision shared through

time by the leadership of the two countries beyond their respective national issues and challenges. A vision based on the principles of peaceful co-existence, solidarity and

cooperation against the chasms that have often marked the international scene.

Leaders of the two nations have frequently exchanged visits culminating in a memorable trip to Islamabad by China's President Xi Jinping in 2015. In an address to the Joint Session of Pakistan's Parliament he hailed Pakistan and China's long-standing ties, saying Islamabad stood by Beijing at a time when it stood isolated on the world stage.

His historic speech acquires an even greater significance today amid the widespread

bewilderment generated by President Trump's gratuitous accusations of Pakistan giving haven to terrorists.

"Pakistan has stood on the frontline in the international fight against

"terrorism" said President Xi lauding Islamabad's anti-terror efforts and its "great character

and courage in the face of adversity."

Since President Xi took the helm of China's government, the relationship with Pakistan has

further broadened with trade and infrastructure

cooperation gaining greater prominence. In

2016 China has become Pakistan's second largest trading partner and Pakistan China's

largest investment destination in South Asia with total bilateral trade reaching US\$18 billion.

The construction of a US\$50 billion China-Pakistan Economic Corridor (CPEC) is progressing well and covers all areas including energy, finance, information and communications. This project constitutes an important stage of the colossal "Belt & Road

Initiative" designed by China to comprehensively connect Eurasian countries both

economically and culturally. It may well be that future historians will describe China and Pakistan unique friendship as a milestone towards the foundation of a new world order "with the people of all countries" as President Xi said at the last CCP congress, working together "to build an open, inclusive, clean and beautiful world that enjoys lasting peace, universal security and common prosperity".

उत्कृष्ट संविधान : निकृष्ट व्यवहार

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

०४७ सालको संविधान पनि विश्वमै उत्कृष्ट थियो, च्यातियो त। ०७२ सालको संविधान पनि उत्कृष्ट भनिएको छ तर यसको पालनामा जारीकर्ताहरूको निकृष्ट व्यवहारले कार्यान्वयन नै हुनसकेन। चुनाव हुनुपात्र संविधान कार्यान्वयनको सर्त हुँदैन। संविधानलाई पहिले सरकारले, पार्टीहरूले र जनताले आत्मसाथ गर्नुपर्छ। संवैधानिक मर्यादालाई व्यापारको हाटबजार बनाउनेहरूको चरिकालाले संविधान दुर्घटनामा परिसकेको छ। अफै पनि त्यस्तै बिधिव्यवहार देखाइयो भने संविधान नेताहरूको निकृष्ट व्यवहारले नै च्यातिनेछ।

फास्ट ट्रायाकबाट भीडले जारी गरेको संविधान हो २०७२ को संविधान। संविधान कार्यान्वयन नै हुनसकेको छैन, संविधानले सत्ता हस्तान्तरणको विधिसमेत स्पष्ट पार्न सकेन। जनताको भागमा संविधान मान्युर्न, संविधान जारी गर्ने शक्तिहरूले जितिसुकै संविधानको उल्लंघन गरे पनि हुने रितिले संविधान संस्थागत हुन्छ भने प्रत्याभूत मान्न सकिन्न। यो संविधानको सबैभन्दा ढूले भूल भनेकै लोकतन्त्रको लाभजति केही दल र नेताका भागमा, जनताका भागमा पीडामात्र पर्नु हो। यस्तो कर्तव्यव्यूत संविधानले लोकतन्त्रको रक्षा र सुरक्षा गर्न सकेन। संविधान जो आफै अस्थिर जन्मियो, त्यस्तै संविधानले कसरी स्थिरता दिनसक्छ र?

कस्तो अचम्म, संविधान उत्कृष्ट जारी गरियो भन्ने एमाले, माओवादी र कांग्रेस नै हुन्। तर, जनादेश आइसक्यो, जनादेश पाउने दलहरू सडकमा दुनुनिदै हिडेका देखिन्छन्, लज्जास्पद तरिकाले चुनाव हारेको पार्टी मजाले सत्ता हाँकिरहेको छ। जनादेशले सासद चुनिए, सासदले प्रधानमन्त्री चुन्न पाएनन्। यो संविधान उत्कृष्ट रे। मूल कानुन मजाक बनेको छ। लोकतन्त्रमा सत्ताधारीले चुनाव हारेको अवस्थामा तत्काल नैतिकताको आधारमा राजीनामा दिन्छन् र ऊ अर्को सरकार गठन नभएसम्भका लागि कामचलाउ भएर रहन्छ। हाम्रो संविधानले त्यो अभ्यासलाई समेत लत्यायो, सत्ताधारीले चुनाव हारेपछि नैतिक चरित्रसमेत देखाउन सकेनन्। उनै प्रधानमन्त्री भन्नन्- सत्ता कसलाई सुम्पिने? कांग्रेस भनेको सत्तालिप्साको किर्नो हो भनेर जुन दाग लागेको थियो, त्यो दागलाई कहिलै नमेटिनेगरी कलक नै लगाइदिए सभापति शेरबहादुर देउवाले।

मधेसमा चिसोले मान्च मरिरहेका छन्, पहाडमा भाडा पखालाको महामारी फैलिएको छ। सरकार न तातोन्यानो पठाउँछ, न ओखतीमूलो। र, सिंहदरवारमा बसेर निर्णय गर्दै- मर्नेको परिवारलाई एक लाख राहत दिइने छ। जीवन बचाउने सलिका नजान्ने सरकार, मरेपछि राज्यकुकी बाँडछ। सरकार भनेको पिण्डदान दिने जनताको नातेदार हो?

राष्ट्रपति विद्या भण्डारीले रानीपोखरी पुनर्निर्माण गर्ने शिलान्यास गरिन्, प्रधानमन्त्री थिए केपी ओली, उनले बुझमती पुगेर पुनर्निर्माण छिटो गर्न सुरुआत गरेका थिए। राष्ट्रपतिको म्याद सकिदै, ओली चुनाव जितेर अर्कोपल्ट प्रधानमन्त्री बन्ने तरखरमा लागेका छन्, रानीपोखरी र बुझमतीका सम्पदाहरूको पुनर्निर्माण हुनै सकेन। भूकम्प

गएको तिस महिनामा पनि भूकम्पपीडितले राहत पाउँदैनन् भने यस्तो सरकारले शान्ति, समुन्नति र सुशासन दिन्छ भनेर प्रतिक्षा गर्नु सोक्खा जनताको दुर्भाग्य हो। डा.गोविन्द केसीले सत्याग्रह गरेर तूलै तरड्ग ल्याए, अदालतले उनलाई रातारात पक्काउ गरे पनि मानहानी नै हो भनेर दण्डित गर्न सकेन र छाड्नुपन्यो। यिनले अदालतभित्रै बयान दिदा न्याय बेच्नेलाई छाडिन्न भनेर कुलिए, अदालत हलिल्यो तर न्यायदाताहरू हलिलेनन्। उता गंगामाया अधिकारी ५ वर्षदेखि छोराको हत्यारालाई दण्डदेउ भनेर वीर अस्पतालमा अनसन बसिरहेकी छिन्। सरकारले अनेक तरिकाले उनलाई बचाइरहेको छ। सरकारको काम मान्छे बचाउने कि न्याय? न्याय पाए बाँचुपर्ने उमेरसम्म मान्छे आफै बाँचु।

उता पर्साको छपकैयामा सीमा स्तम्भ नै सारेर ५० विधा भूमाग अतिक्रमण भयो। देशी आश्वर्य र आक्रोसमा छ, राज्य मतलब नै गर्दैन। केही जमिन उता परेको हो, सीमा मिथिएको छैन भनेर साखुल्ले हुँदैछ। जमीन जानु भनेको सीमा मिचिनु होइन र? राज्य संयन्त्र संवेदनहीन भइसक्यो। देश र जनताप्रतिको यस्तो संवेदनहीनतामा सुशासन सम्भव छैन। वीपीले सिकाएका थिए- म अनियन्त्रित संघर्ष चाहन्। कांग्रेसभित्र अनियन्त्रित अनैतिकता पो पमिन थाल्यो। बुझ्ले उहिन्यै भनेका थिए, मुर्खता बराबर घोच्चे अर्को तीखो तीर हुँदैन। नेताहरूको मुर्खताले देश र जनतालाई घोचिरहेको छ।

यतिबेला चुनाव जिल्ले एमाले र माओवादी केन्द्र छिटो सत्ता चाहियो भनेर उफिरहेका छन्। एमालेले राष्ट्रपति बनाएकी विद्या भण्डारीलाई सरकारले पेश गरेको राष्ट्रियसभा निर्वाचन सम्बन्धि बिधेयक दुई महिना रोकन किन दबाव दियो, राष्ट्रपतिले कुन अधिकारले त्यो विधेयक रोकिन? प्रश्न यो हो। संविधान लेख्ने मूलपात्र यिनै हुन् भने यिनले सबै तहका निर्वाचन, संघीयताका सरचनाहरू के कसरी संस्थागत गर्न भनेर किन बेलौमा सोचेनन्? अहिले राणी रुवाई मात्र गरेर के हुन्छ, आँड कन्याएर छारो उडाउनु भनेको ढूला दलहरू अपरिपक्व र व्यक्तिको रहेछन भने स्पष्ट हुन्छ। यिनको सोच संस्थागत

लोकतन्त्रतिर पटकै थिएन, त्यसैको नतिजा यतिबेला राजनीतिमा ढुकुचाकरण भइरहेको परिदृश्य हो। जनआन्दोलनपछि अनेक दृष्टान्तहरू छन्, नजीरहरू देखिन्छन्, जसले प्रजातन्त्र राष्ट्रपति प्रणालीजस्तो, प्रधानमन्त्रीय प्रणालीजस्तो, दूला तीन दल मिलेपछि जे पनि गर्न सकिने अनर्थकारी प्रणालीजस्तो देखिएको हो। अब त संविधान कार्यान्वयनको तहमा आइसकेपछि पनि त्यस्तै हाँस न कुख्योरो काल किन देखा परिहर्छ? विश्वले हाम्रो लोकतन्त्रलाई हेर्ने स्पष्ट चित्र के हो? संविधान आफै जारी गर्ने, आफूले आफैलाई भभासुरले जस्तो बरदान दिने अनि तीस महिना भइसक्दा पनि संविधान कार्यान्वयन नै नुनुने।

६ सय ९ समासद बढी भो भनेर चिच्याउने हामी नै हौं। अब ८ सय ४४ सासद, ९ सय ५० भन्दा बढी मन्त्रीहरू, सातौ प्रदेशका प्रमुख, समामुख, उपसमामुख, राष्ट्रपति, उपराष्ट्रपति, दर्जनौ सल्लाहकार, २ सय ६३ मेयर, उपमेयर, ४ सय ८१ गाउँपालिका प्रमुख, उपप्रमुख, महिला, दलित, खुल्ला सदस्यहरू, यी सबै हातमुख र पेट भएके छन्। त्यसै यिनलाई सिंहदरवारमा पार्टी राजा र अन्यत्र रजौटा भनिएको होइन। किनभने स्थानीय निर्वाचनपछि सुशासन होइन, भ्रष्टाचार मौलाएका अनेक घटना घटिरहेका छन्। अन्ताको के कुरा, राजनीतीको काठमाडौं महानगरपालिकाका मेयर नै भ्रष्टाचारमा मुछिएका छन्। सय दिनमा एकसय एक काम गर्नु भन्ने, सम्पदा भत्काएर र रानीपोखरीको नम्बरी बालुवामा समेत यिनले दाँत गाडेका समाचार आइरहेका छन्। निर्वाचनले अस्थिरता कम गरेको छैन। सुशासनको ग्यारेण्टी पनि देखिएन। जनताको शोषण अभ बढ्ने खतराहरू देखिएका छन्। मूल राजनीति नै हो र मूल पवित्र हुन नसकदा सबैतर अन्याय, अत्याचार र भ्रष्टाचारको बिगबिगी छ। जसको कालो छायाँ न्याय व्यवस्थामा पनि परेका छ। संवैधानिक पदहरू विक्री गर्ने यिनै हुन्, यिनले सुशासन र सम्पन्नता दिन्छु भनेर पत्थाउने हामी नागरिक पनि कम दोषी छैनौ। हुँदा हुँदा फेरि समानुपातिक समासद

समेत लिलामी भएको खबर आयो।

आफन्तालाई बाकेसस दिएको पनि देखिएदै। संविधानको पारेपिच्छे खाल्डाखुल्ली पार्ने यिनै संविधान सर्जकहरू हुन्। संविधानभित्र बाँधिन कोही तैयार छैन, सबैलाई आफूअनुकूल संविधानको व्याख्या चाहिएको छ। यसरी नैतिकबल स्खलित हुँदै जानाले राष्ट्र अनिश्चयको कालो बादलभित्र युस्न पुगेको छ। जसको परिणित जघन्य दुर्घटना पनि हुनसक्छ।

अमाले माओवादीको फ्यूजनपछि कांग्रेस र माओवादीको फ्यूजन पनि देखियो र कांग्रेसको फ्यूज उडेर अध्यकार भएको छ। अहिले एमाले र माओवादीवाचको वाममोर्चाले भलमल्ल त पारेको छ, यो फ्यूजन सट भयो भने के हुन्छ, कसैले सोचको छ? हामी स्थिरता र स्थायित्व, सुशासन र सम्पन्नता कुरिरहेका छौं, राजनीतिको टेडोमेडो मार्गले कार्यपालिका, न्यायपालिका र व्यवस्थापिकालाई समेत गाँज्ञे र असहज परिस्थितितिर मुलुक उन्मुख हुन थालिसक्यो। हुन त खेलाडी यिनै ढूल दलहरू हुन्, तर यिनलाई खेलाउने विदेश ताकत मस्त सुतेको छ।

सूर्तिजब्य पदार्थ (नियन्त्रण र नियमन गर्ने) ऐन २०६८ सम्बन्धी छोटो जानकारी

सरकारी निकाय, शिक्षण तथा स्वास्थ्य संस्था जस्ता सार्वजनिक स्थल र सार्वजनिक यातायातमा सूर्तिजन्य पदार्थ (नियन्त्रण र नियमन गर्ने) ऐन २०६८ अनुसार धुम्रपान तथा सूर्ति सेवन गर्न पाइँदैन।

उत्त स्थलहरूको हाताभित्र धुम्रपान तथा सूर्ति सेवन गरेमा सो स्थलबाट बाहिर निकालिने वा १०० रुपैया जरिवाना वा दुवै सजाए हुनेछ।

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, काठमाडौं

साल्ट ट्रेडिङ कंपनी लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित डीटी ग्राहांस तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ ज्यूदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मररे पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहातर भयर एकै पटक मर्न सकौ।

- अवियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

दलहराको गल्तीको भारी जनतालाई

सरकारले संवैधानिक व्यवस्था अनुसार प्रदेश सभाको अस्थायी राजधानी र प्रदेश प्रमुखहरु तोकेपछि विभिन्न जिल्लामा राजधानीको माग गर्दै आन्दोलन भइरहेका छन्। सरकारले तोकेको प्रदेश प्रमुखहरुले आ-आफ्नो क्षेपत्रमा पुगेर काम समेत थालिसकेका छन् भने उनीहरुले प्रदेश सभाका सांसदहरूलाई आइतबार तै शपथ समेत दिलाएका छन्। प्रदेश सभाका सांसदहरुले शपथ लिएपछि अब उनीहरु माघ २४ गते हुने भनिएको राष्ट्रियसभाका उम्मेदवारहरुको मतदाता भएका छन्। सरकारले हालै तोकेको अस्थायी राजधानीलाई प्रदेशसभाको तत्काल कायम रहेको दुई तिहाई मतले अस्वीकार गरी अर्को स्थानमा राजधानी तोक्न सक्ने संवैधानिक व्यवस्था भएकाले अहिले तै आन्दोलनको अर्थ रहँदैन।

विगतमा भएको प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा राजनीतिक दलहरूका तेताहरूल जसरी भएपनि आ-आफुनो पार्टीले जिल्लुपर्ने भन्दै जन ठाउँमा पुगे त्यही ठाउँलाई प्रदेशसभाको राजधानी बनाईदिन्छौं हामीलाई मतदान गर्नुस् भनेर जनतालाई भनेका थिए । अहिले त्यही गल्लीका कारण विभिन्न जिल्लामा आन्देलन भएका छन् । हिजो राजनीतिक दलहरूले गरेको गल्लीको कारण आज आन्दोलन भएको हुनाले आन्दोलनलाई रोकने कार्य पनि राजनीतिक दलहरूकै हो । अहिले सरकारले तोकेको अस्थायी राजधानीहरु उठाउन खोजेको खण्डमा त्यहाँ अर्को आन्दोलन उठाउ । त्यसैले सबै दल मिलेर आन्दोलनलाई साम्य पार्नु बाहेक दलहरूसँग अर्को विकल्प देखिँदैन । सबैधानिक व्यवस्था अनुसार सरकारले राजनीतिक दलहरूसँग सहमति लिएर अस्थायी राजधानी तोक्ने प्रयास गरेपनि बहमत ल्यएको दम्भका कारण वागठबन्धनले सहमति नदिएको हुनाले सबैधानिक गाँठो फुकाउनका लागि सरकारले अस्थायी राजधानी ताक्नै पर्ने बाध्यतामा सरकार थियो । अहिले सरकारले अस्थायी राजधानीको विषयलाई लिएर राजनीतिक दलहरू नै विरोधमा लागेका हुनाले प्रदेश राजधानी प्रदेशसभाको लागि समेत घाँडो बन्न सक्ने अवस्था देखिएको छ ।

प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचन अधि नै दलहरूले सहमति गरेर प्रदेशसभाको अस्थायी राजधानी तोकेको भए अहिलेको अवस्था नै आउने थिएन । प्रदेशसभाले दुई तिहाई मतको आधारमा राजधानी तोक्न सबने सबैधानिक व्यवस्था भएपनि कुनै प्रदेशमा एउटा पार्टीको दुई तिहाई मत नरहेकाले अहिले तोकिएका अस्थायी राजधानीलाई स्वीकार गर्नुबाहेक प्रदेशभासलाई अर्को विकल्प देखिँदैन । त्यसैले राजनीतिक दलहरू मिलेर जनतालाई आन्दोलन नगर्न अनुरोध गर्नुको सट्टा गठबन्धनका केही प्रभावशाली नेताहरू नै विरोधमा लागेका हुनाले अब बन्ने वाम गठबन्धनको नयाँ सरकारका लागि समेत त्यो घाँडो सावित हुन सबने सम्भावना बढेको छ । कठिपय जिल्लाहरूमा राजनीतिक दलका जिल्ला समितिका सबै पदाधिकारीहरूले राजनामा समेत दिएका हुनाले राजनीतिक दलहरू प्रति जनताको आक्रोश समेत बढ्न्ने सम्भावना देखिएको छ ।

जनताका जीवनका समेत बहुत सम्भावना दाखिएका छ। वाम गठबन्धनले अस्थायी राजधानीका बारेमा पछि विचार गर्ने भन्दै सरकारलाई अस्थायी राजधानी तोकन सहमति दिएको थिएन उसले सम्बैधानिक व्यवस्था अनुसार अस्थायी राजधानी तोक्ने र प्रदेश प्रमुखहरूको नियुक्ति गर्ने काम सरकारको भएको भन्दै शेर बहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारले प्रदेशको अस्थायी राजधानी र प्रदेश प्रमुख नियुक्त गर्न नसकिरहेको आरोप लगाईरहेको बेला देउवा सरकारले सम्बैधानिक गाँठो फुकाउनुका लागि दुवै काम एकै पटक गरेको थियो। वाम गठबन्धनले सहमति दिएर अस्थायी राजधानी तोकदा अपजसको भारी बोक्नुपर्ने डरले सहमति नदिएको र सबै दोष देउवा नेतृत्वको सरकारलाई लगाएर आफू पानी माथिको ओबानु बन्न खोज्ने प्रयास गरेपनि नयाँ बन्ने वाम गठबन्धनको लागि समेत अस्थायी राजधानी भालुको कन्पट बन्न सक्ने उन्हीं साशावना रुचेको छ।

सक्त उत्तक सम्भावना रहका छ । प्रदेशसभा आफैले दुई तिहाई मतको आधारमा राजधानीका विषयमा निर्णय गर्न सक्ने सम्बैधानिक व्यवस्था रहेकोले अन्दोलन गरिरहनुको अर्थ नरहेपनि केही व्यक्तिहरुको स्वार्थ र केही भू माफियाहरुको स्वार्थपूर्तिका लागि जनतालाई सडकमा उत्रिन बाध्य पारिनु किमार्थ उचित हुन सक्दैन । जनताका दैनिक काम कारबाही आफैनै गाउँपालिकाका बडा र नगरपालिकाका बडाहरुबाटै हुन सक्ने सम्बैधानिक व्यवस्था रहेकोले प्रदेश सरकारसामु जनताले गईरहनुपर्न आवश्यकता नै छैन । जनताले नागरिकता सिफारिस, खानेपानी, स्वास्थ्य, मालपोत, जन्मदर्ता लगायत अन्य सबै सुविधाहरु आ आफैनै स्थानीय सरकारबाट लिन सक्ने भएकाले जनतालाई उनीहरुको अधिकारको बारेमा राजनीतिक दलहरूले बुझाउन सक्नुपर्दछ । मुलुक विलकुलै नयाँ व्यवस्थामा गएको हुनाले हामी जनताले केही नबुझेका हुन्छौं तर विस्तारै सबै कुरा बुझ्ने भएकाले अहिले अस्थायी राजधानीको विषयलाई लिएर हामीले सडक आन्दोलन गर्नुको कुनै अर्थ रहेन्दैन त्यसैले आन्दोलनको अन्य गर्न हामी सबैलाई आग्रह गर्दछौं ।

लोकतान्त्रिक शक्तिको रजेण्डा अब हिन्दूराष्ट्र

• देवेन्द्र चडाल

devendrachudal@gmail.com

चरित्रले गर्दा दलहरूप्रति जनतामा अविश्वास
बढून सक्छ, त्यसतर्फ दलहरूले ध्यान नदिने
हो भने जसले जतिसुकै सिट जिते पनि
र जसको नेतृत्वमा सरकार निर्माण भएपनि
राज्य सञ्चालन गर्न उसलाई फालाम च्युर
चपाउनु सरह हुन सक्छ । जनताको विश्वास
लिएर सरकार सञ्चलान हुनु पर्ने विश्वव्यापी
सिद्धान्तभन्दा बाहिर गएर राज्य सञ्चालन
हुन सक्दैन ।

पाटी नै एकीकरण गने भन्दै नेकपा
एमाले र माओवादी केन्द्रले आपसी सहमति
गरेर वामगठबन्धन निर्माण गरी निर्वाचनमा
हिमिएका हुनाले वामगठबन्धनले सामान्य
बहुमत ल्याएको छ । वामगठबन्धनसँग

संविधान संशोधन गर्न सक्ने संख्या
नभएकोले यदि संविधान संशोधन गर्नुपर्यन्त
भने दुई तिहाई मतका लागि उसले कि त
मध्यसवादी दलहरूको समर्थन लिनुपर्छ कि त
प्रमुख प्रतिपक्षी कांग्रेसको । त्यसैले सरकार
निर्माण हुनु अघि नै भरिसक्य संसदमा
उपस्थित भएका सबै दलहरूसँग त्यसमा
नभए पनि राष्ट्रिय पार्टी बनेका दलहरूसँग
एकत्रित राजनीतिको सहमति हुनु आवश्यक छ
सरकारले प्रमुख प्रतिपक्षी दललगायत अन्य
दलहरूलाई उपेक्षा गरेर अघि बढेको खण्डमा
त्यस्तो सरकार टिक्कन सक्दैन । चाहे
ऊसँग बहुमत नै किन नहोस । विगतमा
नेपाली कांग्रेसले समेत बहुमत ल्याए
सरकार सञ्चालन गरेको थियो, तर त्ये
सरकार समेत पुरै समय टिक्कन सकेन
मध्यावधि चुनावमा मुलुक होमिन बाध्य
भएको इतिहास हाम्रै सामु रहेकाले अब
बन्ने वाम गठबन्धनको सरकारले त्यसको
हेका राख्ने पर्छ । वामगठबन्धनको सरकारले
आफूले चुनावताका जनतालाई ए दिएका
आश्वासनहरू क्रमस पुरा गर्दै लैजानु
आवश्यक छ । वामगठबन्धनको सरकारसँग
जनताले धेरै आशा गरेका छन्, ती आशाहरू
पुरा गरिएन भने जनता सडकमा आउन
बाध्य हुनेछन् । मुलुक अहिले विस्तारौ
संक्रमणकालबाट बाहिर आएको छ । सबै
तहमा जनताका प्रतिनिधिहरू चुनिएर आएका
छन् । जनताका प्रतिनिधिहरूले आफूहरूलाई
जनताका मालिक नभएर सेवक भएको
आभास उनीहरूले गर्ने कामबाटै दिनुपर्छ
जनताको दैनिकीसँग जोडिएका कतिपय

कुराहरु तत्कालै समाधान गरिनु पर्छ ।
अब बन्ने बामगठबन्धनको सरकारले
सरकार निर्माण भएकै दिन आफ्न
प्राथमिकताहरु जनतासामु ल्याउनुपर्छ । एक
वर्षमा यति काम गर्ने अर्को वर्ष यति गर्ने
भनेर जनतालाई विश्वासमा लिन सक्नु पर्छ
सरकारको नेतृत्व आलोपालो गर्दा विकास
निर्माण र अन्य क्षेत्रमा समेत त्यसको असर
पर्ने भएकाले केपी ओलीले नै पाँच वर्षसम्म
प्रधानमन्त्रीको पदमा रहेको खण्डमा मात्र
मुलुकले सही रूपमा निकास पाउनसक्छ
एमाले र माओवादी एकीकरण हुने भएपनि
प्रतिनिधिसम्बा र प्रदेशसभाका हालै सम्पन्न

भएको निर्वाचनमा एमालेले धेरै सिटि जितेको हुनाले त्यसपार्टीका अध्यक्ष ओली नै प्रधानमन्त्रीका सच्चा हकदार रहेका छन् । माओवादी केन्द्रले एमालेसँग तालमेल नगरेको भए पनि एमाले नै ठूलो पार्टी बन्ने निश्चित थियो भने माओवादी केन्द्रले अहिले जितेको सिटको आधाआधीसम्म जिल्ल सक्ने अवस्था थिएन, त्यसैले माओवादी केन्द्रले एमालेसँग पार्टी एकीकरण गर्न बाध्य भएको सत्य वास्तविकता हो । एमाले लामो समयदेखि संस्थागत रूपमा सञ्चालन हुँदै आएको र प्रजातान्त्रिक अभ्यासमा समेत लागेको भएपनि माओवादी केन्द्र भने संस्थागत रूपमा भन्दा व्यक्तिगत रूपमा एकल नेतृत्वमा चल्दै आएको र उसले सत्ताकै लागि जनयुद्धको नाममा धेरै व्यक्तिहरूको हत्या समेत गरेको इतिहास साक्षी रहेको छ । अहिलेको २१ औ शताब्दीमा अब हत्या र हिसाको राजनीति नचल्ने भएर माओवादी एमालेजस्तो ठूलोपार्टीमा एकीकरण गर्न सहमत भएको माओवादी नेताहरूले नै बताउन थालेका छन् । यसरी माओवादी केन्द्र र नेकपा एमालेबीच पार्टी एकीकरण भएपश्चात् अन्य स-साना पार्टीहरू पनि एकीकरणको बाटो तर्फ उन्मूख भएका छन् । नेपालजस्तो सानो र आर्थिक अवस्थासमेत कमजोर रहेको मुलुकमा धेरै पार्टीहरू रहनु मुलुकको लागि दुर्भाग्यको विषय हो । त्यसले अब पनि आ-आफ्नो सिद्धान्त र नीति मिल्ने पार्टीहरू एकीकरण भएर ठूलो पार्टी निर्माण गरी जनताको सेवामा लाग्न नै उचित होनेछ ।

अबको केही हप्तापछि प्रमुख प्रतिपक्षी दल बने नेपाली कांग्रेसले आफ्नो पार्टीलाई गुट उपगुटबाट मुक्त गरेर सशक्त प्रतिपक्षको भूमिका निभाउँदै कम्युनिष्ट बाहेकका पार्टीहरूलाई एकै ठाउँमा ल्याउने प्रयास गर्नु उचित हुन्छ । जसरी सिद्धान्त नलिमे पनि एमाले र माओवादी केन्द्र एकीकरणको प्रयासमा लागे, त्यसैगरी कांग्रेसले अब हिन्दुराष्ट्रको मुद्दालाई उठाएर अन्य सबै लोकतान्त्रिक शक्तिहरूलाई एकीकरण गर्न सकेको खण्डमा मात्र नेपाली कांग्रेसको भविष्य रहन सक्छ । कांग्रेसले आफ्नो स्थापनाकालको सिद्धान्त र आदर्शलाई अब सशक्त ढंगले अधि बढाउन सकेको खण्डमा अबको पाँच वर्षपछि कांग्रेस सबैभन्दा ठूलो पार्टी भएर जनतासामु आउन सक्छ । उसले राष्ट्र, राष्ट्रियता र राष्ट्रिय स्वाधिनतालाई नै आफ्नो प्रमुख सिद्धान्त र आदेशका रूपमा लिन सक्नु पर्छ । विश्वको एकमात्र हिन्दुराष्ट्र नेपाललाई केही डलरवादी संघसंस्था र केही व्यक्ति विशेषको लहडमा लागेर कांग्रेसले समेत धर्म निरपेक्ष राष्ट्र घोषणा गरेको हुनाले अब कांग्रेसले जनतासामू माफी मार्गदै नेपाललाई पुनः हिन्दुराष्ट्र कामय गराउन अहिलेदेखि नै अभियान चलाउन सक्नुपर्छ । नेपालमा बसोबास गर्ने जनता मध्ये भण्डै १३ प्रतिशत जनता हिन्दूर्धर्ममा विश्वास गर्ने भएपनि उनीहरूको भावनाविपरित मुलुकलाई धर्मनिरपेक्ष राष्ट्र घोषणा गरिएको र कांग्रेस नक्कली राष्ट्रवादमा उभिन पुगेको हुनले नै उसलाई जनताले सजाँए दिएर यसपालिको चुनावमा पराजित गरे । जनताले आफ्नो मत जाहेर गर्ने माध्यम नै मतदान हो मतदानबाटै जनताले दलहरूलाई दण्ड र पुरस्कार दिने गर्छन् । नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी ओलीले भारतले लगाएको अघोषित नाकाबन्दीमा लिएको अडानलाई लिएर जनताले ओलीलाई विश्वास गरेर उनको दललाई ठूलो पार्टी बनाईदिए । नाकाबन्दीको बेला भारतविरुद्ध चुंसम्म बोल्न नसकेको कांग्रेसको भारतप्रतिको भक्ति नै अहिले कांग्रेसको लागि घातक सापित भयो चुनावमा । त्यसैले अब कांग्रेसले हिन्दुराष्ट्रको मुद्दालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेर सबै लोकतान्त्रिक शक्तिलाई एकै ठाउँमा मिलाएर अधि बढनु नै कांग्रेसको हितमा हुनेछ । यदि त्यसो नगर्ने हो भने कांग्रेससमेत कागजमा मात्र समीति हनसक्छ ।

कांग्रेसले निर्वाचनबाट के सिवयो ?

मनोज कुमार कर्ण
नेपाल बुफेका विदेशी प्राध्यापकको धारणा : भारतीय एक जना प्राध्यापक, जो नेपालमा कम्तिमा चालिस वर्षदेखि त्रिभुवन विश्वविद्यालय अन्तर्गत धेरै क्याम्पसमा प्राध्यापन अनुभव संगालेका छन्, उनका अनुसार कही नेपाल भित्र र बाहिरका फ्याक्टर हुन् जसलाई कांग्रेसले समयमा बुझन सकेन वा बुझेका आफूलाई अपडेट गर्न सकेन र खानीय तथा संसद र प्रादेशिक निर्वाचनमा यस्तो चिन्ताजनक पोजिसन ल्याएको छ। उनका अनुसार यी कही अहं कुराहरू छन्।

पहिलो, विश्वव्यापीरूपमा भारतमा बीजेपी र खासगरी प्रम नरेन्द्र भाई मोदीको हिन्दूत्व र उनको बदौ त्रेजले चारैतिर एकप्रकारको होइक्स अर्थात् हाउज्युजी फैलिएको हो कि अब के होला ? यस कारणले गर्दा कहिल्यै आपसमा मिल नसक्ने र नसकेका इतिहासवाला चीन र युरोपियन युनियनले नेपाल मामिलामा मिले। युरोपले हिन्दू धर्म र मोदीलाई भारतमै विभिन्नरूपमा धैर्य आईहोकोमा तथा भारतलाई भीगोलिकरूपले पनि धेरै नेपालमा आईएन्जिओको पैसामा बिकेको पार्टी एमाले र क्रिश्चियन मिसनको सोर्ट पाएको माओवादीलाई उसको मिसनमा परे र मिलायो पनि। नमिले र नाईनास्तीको यी पार्टीहरूको गुर्जाईसपनि थिएन। उता चीनले एक क्षेत्र-एक सङ्कर (ओबर)को महत्वाकांक्षी प्रोजेक्टद्वारा विश्वमा विकासको कृच्छ/छली नाराले चीनीया भाषा, संस्कृति, विकास निर्माण सामानको रेखदेख भनी आफ्ना टार्गेट देशको विरपरि संसारमै सैन्य उपस्थिती, कम्युनिज्म, पूजीलगानी विस्तारको द्वारा योजनामा छ, जहाँ भारत उसको आर्थिकरूपमा र विश्वमा युएनओमार्फत् आफ्नो दर्विले उपस्थिती बनाईहोकोसंग कडा टक्करको सामना गर्नुपरेको छ।

भारतको सुरक्षा चिन्ताजनक ओबरबाट छ किनकि भारतको आफ्नो राज्य सिकिमसंग दुट्टन गई नौवटा राज्यलाई चीनले दुक्राउन सक्छ तसर्थ, बरू भारतका पूर्व विदेशमन्त्री अरुण जेट्लीले भने अनुसार बरू भारत सन् २०१८ सम्म चीनसंग सदाको लागि युद्धमाफ्त टन्टा साफ गर्नेछ तर सरेडर वा नजरअन्दाज गर्न सक्वैन। यसकारण चीनले युरोपियन देशहरूसंग केवल 'मोदी-भारत र हिन्दू' धेरै देश एमाले र माओवादी केन्द्र कम्युनिस्टहरूलाई पहिला गठबन्धन र पछि पार्टी एकता नै हुने गरि रोजे। स्मरण गरौ, संसदीय निर्वाचनको बेला एमालेका ईश्वर पोखरेलहरूले काठमाडौंमै गोप्य भेला गरि हामीलाई चीनले एकता गराएको हो र युरोपियन युनियनको पैसा भरमार छ, मज्जाले चुनाव जितिन्छ। चुनावपछि पहिला नेपालको धर्म (हिन्दू र बौद्ध)लाई समाप्त पार्ने हो बोलेका थिए।

दोस्रो, ग्लोबलाईजेसनपछि सबै कुरा ठिक भयो भनेर युरोप र अमेरिकी

बाहेकका देशहरूले संसारमा बुझे तर यी देशका सामन्तवादी वा बुजुंवा वर्गले कसरी नया तरिकाले आफ्नो वर्चस्व एशियालगायतका विश्वमा राखिराख्ने हो, त्यसलाई बुझने प्रयास गरिएन। अब खुलास्पले मीडीयाको जमानामा लगानी गयो वा देशको भू-भाग अतिक्रमण गन्यो भने तुरन्त चायाचाय/कोलाहल भई त्यस देशविरुद्ध स्वतः विश्व जनमत बनिहाल्त बुझेका युरोप, अमेरिका वा चाईनाले एशिया वा नेपालमा क्रिश्चियानिटीमार्फत नया वर्ग समाजमा उत्पन्न गरेका छन्, जसमा माओवादीहरू नराप्रारी फसेका छन्। अर्थात्, माओवादीले धर्मनिपेक्षताबाट नेपालमा समानता त्याउने र गरिबको उद्धार गर्ने नभई तीने बुजुंवा देशका बुजुंवा पूजीवादको सेवामा तलिलन छन् ! चीनले नेपालको कथित मित्रभनी यो विश्लेषण र छिमेको बिलालगाई विकासको नाममा पनि खर्च गरि नेपालमा पर्ने बोनस चान्स पाएको छ।

तेस्रो, आजको जमानामा कुनै राजनीतिक पार्टीले असित्तमा रहन वा चुनाव जिल्को लागि शक्तिको स्रोत खोज्ञन्। त्यो सोस अफ पावर भनेको पिपुल र ईम्पेरिलिस्ट दुन्। मीडीया त भ्रम छर्नलाई कम्युनिष्टको भासामा गोयबल्स शैलीका विपक्षीलाई फंसाएर जनता वा मतदातामा भ्रम छर्ने एउटा माध्यम हो, सोतपनि होइनन्। त्यसैले वामहरू मीडीयामा लगानी प्रशस्त गर्नेन् र आफ्ना देशविरोधी, विकासविरोधी र अपराधहरूलाई विना प्रयोजन समाचार डेलिवरेटली प्रसारण गरि आफूहरूले राष्ट्र गरिरहेको बलजित सम्प्रेषण गर्नेन्। कांग्रेसका शुभमित्तक पत्रकारहरू वामपन्थी लगानीको दैनिक पत्रिका वा टीवीमा कार्यरत छन् तर त्यहाँ उसले चाहेरपनि कम्युनिष्टको गोयबल्स शैलीको भ्रामताका प्रचारको समाचारलाई सच्चाएर लेख्न मित्दैन वा प्रतिक्रिया छाप वा काउन्टर लेख छाप सक्दैन। जाबो साप्ताहिकले आजको जमानामा यी आपराधिक प्रवृत्तीका कम्युनिष्टलाई कति भेट्छन् वा कति छिडो लोकतन्त्रप्रतिको आक्रमणलाई चीर्न सक्छन् ? कांग्रेस जनतामा आधारीत पार्टी हो, जनताले माया गर्नेन् त्यसैले मीडीया किन खोल्ने भन्ने हिन्दूधर्म वा महात्मा गांधीवाला सोच एउटा गालामा एक भापड कसैले हिर्कायो भने अर्कोपनि थपिदेउलाई बदल्ने पर्छ। अर्थात्, दुई गाला अनुसार दुई थपरमन्दा बढी हिर्कायो भने के गर्ने, सो बारे गान्धीजीले बोल्नुभएको छैन। त्यस अवस्थामा शायद सुभावचन्द्र बोसनै काम लाग्नेछ। अर्थात्, कांग्रेसको मीडीया जसमा भारतको नाम मुछियो भन्ने कुरो कसैले बोलेन।

अब, पिपुल त भोटहाल्न वामपन्थीको नेपालमा थिएन (एकछिन यो तर्क गलत लाग्ना तर अगाडी पदनुस) त्यसैले

उनीहरूले ईम्पेरिलिस्टको शरणमा गए। ईम्पेरिलिस्टहरूले नेपालका वामहरूलाई भरमार पैसा र हामी छौं तिमिहरूसंग भनेर ताकतको एस्स्योर गरे अनि वामहरूको हराएको हिम्मत फेरी शक्तिमा ल्याई अगाडी बढीकन त्यसपैसाले नेपालको गरिबिलाई क्रिश्चियानिटी/धर्मनिरपेक्षतात तथा भोट किनेर, चीनमा मेडिकल, इन्जिनियरिङ पढाइदिने प्रोलेभन आदिले क्यास गरे। प्रचण्डजी र केपी ओलीजीहरूको बाध्यता बन्चो कि क्रिश्चियानिटी र आईएन्जिओबाट धार्मिक तथा लगानीको सपोर्ट माने ताकि मतदाता वामपन्थी रूपानमा लोभिउन्। अतः नेपालमा वामहरूलाई भोट दिएका सबै मतदाता वामपन्थी होइनन्। स्वाभाविक छ र साधुसन्तको टोलीमा पनि निकै प्रसिद्ध भनाई छ: भूखें पेट न भजही गोपाला, लो बाबा अपनी कंठी माला। अर्थात्, मन्दिरमा पनि कीर्तनीयां भजनमंडलीलाई महन्थले भोक्मोकै राखेर केवल सीताराम-सीताराम वा राधेकृष्ण-राधेकृष्ण भज लगाए भने सबैले इयाली, मादल, हारमोनिया र माला आदि जिम्मे लगाएर टाप करिदिन्छन्। यसैले भनाई छ कि जबसम्म धर्ती, सूर्य र चन्द्रमा रहनेछन्, तबसम्म कार्ल मार्क्स कितित रहनेछ अर्थात्, भौतिकवाद जिवित रहनेछ किनकि भौतिक शरीरस्ती पेटोको भोक अध्यात्मिक प्रवचनले मेट्दैन। यहाँ के सारांश कार्ल मार्क्स कार्यहरू, कृषीनीति, गरिबसंग विशेशरलगायत मलाईपनि थाहा नभएका कुरा हिन्दूत्वको साथमा कांग्रेस अगाडी बढ्नुपर्छ। तीन, वामपन्थीहरू नेपालमा नया कलास कन्फिक्ट उत्पन्न गराईसक्यो।

चौथो, वामपन्थीहरूले भारतीय नाकाबन्दी नेपालीमाथि थोपेरको भनी आफ्ना भरमार मीडीयाद्वारा सधै ध्वनिवाद भज लगाए भने सबैले इयाली, मादल, हारमोनिया र माला आदि जिम्मे लगाएर टाप करिदिन्छन्। यसैले भनाई छ कि जबसम्म धर्ती, सूर्य र चन्द्रमा रहनेछन्, तबसम्म कार्ल मार्क्स कार्यहरू, कृषीनीति, गरिबसंग विशेशरलगायत मलाईपनि थाहा नभएका कुरा हिन्दूत्वको साथमा कांग्रेस अगाडी बढ्नुपर्छ। तीन, वामपन्थीहरू नेपालमा नया कलास कन्फिक्ट उत्पन्न गराईसक्यो।

पाँचौं, धरेलु केही कारणहरू छन्। जस्तै, नरामो भारतको धरेपनि थोपेरको भनी आपना भरमार मीडीयाद्वारा सधै ध्वनिवाद भज लगाए भने अवस्थामा शायद सुभावचन्द्र बोसनै काम लाग्नेछ। अर्थात्, बोटहाल्न वामपन्थीको भ्रामताको नामामा जाँड खाएर सुत्तो अनि नाकाबन्दी लम्बियो जसमा भारतको नाम मुछियो भन्ने कुरो कसैले बोलेन।

पाँचौं, धरेलु केही कारणहरू छन्।

गरन्मा यति किचलो छन्, त्यहाँ। कांग्रेसले कार्य त कहिल्यै वामपन्थीको अवरोधमा गर्ने पाएन, पाएन, जति गन्यो, त्यो मीडीया अभावमा र समय अभावमा जनसमक्ष राख्ने सकेन। त्यसै, अर्को धरेलु कारणमा वामपन्थीहरूले गल्तिस्पले नै सही तर नेपाली समाजमा मतदातालाई वामपन्थी केपी ओली, प्रचण्ड, भलनाथ, माधव नेपाल, ईश्वर पोखरेल आदि जस्ता करित्तमा करोडपति नव अर्पणहरूपनि लोअर क्लास छन् र कांग्रेसी करिब पन्चान्बे प्रतिशत आर्थिकरूपले हरितन्म (केही भ्रष्टाचारी कांग्रेसी बाहेक)पनि अप्पर क्लासमा छन् भनी कान भरे जसकारणले मतदातामा सही शिक्षा नगर्इक्न विष रोपियो र कांग्रेसको हार भयो।

अर्को, वामपन्थीहरूले अलायन्स नै बनाएर निर्वाचनमा होमिइसकेको परिषेक्ष्यमा कांग्रेसले मधेशवादीसंगपनि अलायन्स गर्न सकेन।

एक, दैनिक छापा, टेलिविजन, अर्थ थप औनलाई मीडीया, सोसल मीडीया एक नम्बर प्राथमिकतामा राखिए खोल्ने। दुई, महेन्द्रनारायण निधिले भन्नुभएको 'भूखें पेट न भजही गोपाला, लो बाबा अपनी कंठी माला', बीपी कोइरालाले नेपाली समाज सुहाउदो विकासका कार्यहरू, कृषीनीति, गरिबसंग विशेशरलगायत मलाईपनि थाहा नभएका कुरा हिन्दूत्वको साथमा कांग्रेस अगाडी बढ्नुपर्छ। तीन, वामपन्थीहरूले नेपालमा नया कलास कन्फिक्ट उत्पन्न गराईसक्यो।

एक, दैनिक छापा, टेलिविजन, अर्थ थप औनलाई मीडीया, सोसल मीडीया एक नम्बर प्राथमिकतामा राखिए खोल्ने। दुई, महेन्द्रनारायण निधिले भन्नुभएको 'भूखें पेट न भजही गोपाला, ल

मधेश र पहाडबीचको दुन्दुले कसैको हित गर्दैन

संगीता रेग्मी

२०६२/६३ सालको जनआन्दोलन र मधेश आन्दोलनपछि पहिचान र अधिकारका नाममा विभिन्न जातीय र क्षेत्रीय आन्दोलनहरू भए । मधेशका नाममा हुने गरेको राजनीति र पहिचानको नारामित मधेश र पहाडलाई अलग बनाउने बड्यन्त्र रहेको भन्नेहरू प्रसर्स्तै छन् । यसो भन्नेहरूले सत्यको अर्को पाटोलाई भने विर्सिएफ्फे लाग्छ । किनकि मधेश र पहाडबीचमा राजनीति भन्ना बलियो सामाजिक सम्बन्धहरू छन् । वैवाहिक सम्बन्धमार्फत विकास हुँदै गरेको यो सम्बन्धलाई नयाँ पीढीहरू भन्ने अगाडि बढाएका छन् । गत वर्षसम्पन्न पूर्वराष्ट्रपति डा. रामरण यादवको परिवार र वर्तमान राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीको परिवारबीच सम्पन्न वैवाहिक सम्बन्ध पनि यस्तै सामाजिक परिघटनाको गतिले उदाहरण हो । पूर्व राष्ट्रपति डा. यादवका नाति इतिजिनियर अभिषेक यादव र वर्तमान राष्ट्रपति भण्डारीकी छोरी डा. निशाकुमुख भण्डारीबीचको वैवाहिक सम्बन्धले मधेश र पहाड अलग होइन, एक हो भन्ने सन्देश प्रवाह गरेको छ ।

हुन त मधेशी र पहाडी समुदायबीचको यो विवाह नै पहिलो भन्ने होइन । राजनीतिमा स्थापित महत्वपूर्ण हस्तिहरूले वैवाहिक सम्बन्धमार्फत मधेश र पहाडबीच साइनो गाँसेका छन् । राजनीतिमा मात्र होइन, सामाजिक अन्य क्षेत्रमा स्थापित भएका यस्ता महत्वपूर्ण व्यक्तिहरू छन्, जसले आफू मधेशी भए पहाडी र पहाडी भए मधेशीर्संग विवाह गरेका छन् । उनीहरूको दाम्पत्य जीवन सुखमय र खुशीसाथ वितरहेको छ । यसले समाजलाई जोड्यै लगेको छ । मधेश र पहाड अलग होइन भन्ने सन्देश पनि प्रवाह भएको छ ।

भन्निछ, आत्मीयता र मानवतालाई क्षेत्रीयताले छेक्न सकदैन । नेपालको भूगोलभित्र बस्ने सबै नेपाली भएपनि त्यसमिति थुप्रै समुदाय एवम् जातजातिहरू रहेका छन् । त्यसमिति पनि निश्चित भूगोलभित्र बस्दै आएकाहरूले आफुलाई त्यो भुगोलको प्रतिनिधिपत्र मान्नन् । पछिलो समयमा बढ्दो

सहरीकरण, सामाजिक सञ्जालको व्यापक प्रयोग र 'लोबलाइजेसन'को प्रभावले 'मिक्स सोसाइटी'को अवधारणा बढ्दै गएको छ । आफ्नो जातीय एवम् सामुदायिक पहिचानभन्दा माथि उठेर समाजमा मिलेर बस्तुपर्छ भन्ने भावनाको विकास हुन थालेको छ । विगत लामो समयदेखि मधेश र पहाडको विषयमा विभिन्न सवालहरू उठ्दै आएको भएपनि २०६२/६३ को मधेश आन्दोलनपछि मधेशका मुद्दाहरू सतहमा आउन थाले र मधेशसँग भएको विभेदका विषयले स्थान पाउन थाले ।

भौगोलिक सुगमता भएर पनि विकास निर्माण पछाडि पर्नु शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सिंचाई लगायतका राज्यले दिने सुविधामा मधेश सधै पछाडि नै रह्यो र मधेशलाई राज्यले सधै हेपिरहयो भनेर अधिकार प्राप्तिको उद्देश्यले विभिन्न नाम दिएर क्षेत्रीय दलहरू खुले, जसले २०७४ को प्रदेश र प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा राम्रो मत ल्याएर राष्ट्रिय पार्टीको रूपमा पहिचान बनाउन सफल पनि भएको छ । मधेशको नाममा क्षेत्रीय रूपमा राजनीति गर्न खोलिएका दलहरूले अब आफ्नो धारणा परिवर्तन गर्दै सामाजिक विखण्डनको होइन, एकता र सहकार्यको लागि पनि लङ्घनुपर्छ ।

मधेश विकासमा पछाडि परेको छ, अधिकार र पहिचानको लागि आन्दोलनमा छ र अन्य विभिन्न समस्याले ग्रस्त छ भन्दैमा पहाड र हिमाल सुगम, शान्त, विकसित छ भन्ने होइन । खान पुग्ने अन्न उत्पादन नहुनु, सिंचाईको अभाव, सडकको अभाव जस्ता विभिन्न समस्याले पहाड र हिमाल पनि पीडित छ । हामीले सबैभन्दा पहिले आफ्नो सोचाईमा परिवर्तन ल्याउन जरूरी छ । मधेशका नागरिक पनि नेपाली नै हुन भन्ने भावना जुम्लाको कुनै तामाड समुदायको व्यक्तिले भन्न सक्नुपर्छ भन्ने भावाको एउटा व्यक्तिले हुम्लाको समस्या बुझन सक्नुपर्छ र इलामको मान्छेले दार्युलाको विषयमा जानकारी लिनुपर्छ ।

भखरै सम्पन्न प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा पनि मधेश र पहाडको जनताले यस्तै सामाजिक सद्भावको अभिव्यक्ति र चाहनालाई आफ्नो मतमार्फत प्रकट गरेको छन् ।

अफ तिनीहरू मध्येकै अफ एकथरि त अब 'लुटन' केन्द्र (काठमाडौं)सम्म आइरहनु परेन, प्रदेशमै बसी-बसी पाइने भए भनेर मरम्भ छन् । कहाँ बुझनु तिनले कि, अब विदेशी चलखेल आफैने घर आँगन (प्रदेश)मा सुरु हुन्छ भनेर ।

जसरी सिंहदरबारमा कहिल्यै स्थिर सरकार (५ वर्षको) भएन, त्यही हालत आफै प्रदेशमा पनि हुन्छ भनेर किन पो बुझेरे र ? अफ प्राकृतिक स्रोतले भरिपूर्ण 'प्रदेश'का प्रदेश प्रमुख र मूल्यमन्त्रहरूले त अहिलेदेखि नै राजनीतिक अस्थिरताको सामना गर्न तयार भएर बसे हुन्छ । भन 'चीन'सँग सीमा जोडिएका प्रदेशमा भारत र अमेरिकाहरूले कतिको चलखेल गर्न होलान ? प्रदेशमा रहेका नेपालका 'प्राकृतिक स्रोतहरूलाई हात पार्न के के हथकण्डाहरू भन्ने संविधानले नै यी नेता र ती राजनीतिक दलहरूलाई निकट भविष्यमा 'सिद्धांउँ' भन्नेमा बुझसंख्यक नेपालीहरू दुक्क छन् । अब अपनाइने हुन् ? तर एउटा राम्रो पक्ष पनि छ । हिजो सिंहदरबार र काठमाडौं विपरिपरि घुमेर काम फत्ते गर्न 'विदेशी'हरूलाई आइन्दा प्रदेश प्रदेशका 'नेताज्यूहरूको विपरिपरि पनि बुझ्नु पर्नुहुन्छ । कहीं मेहेनत बढी गर्नुपर्स भो-विदेशी मित्रहरूलाई ! अब मुलुक र जनतालाई पर्ने अतिरिक्त आधिक भारको अहिले चर्चा नगरी, त्यो त कहाली लादो नै छ । तर पनि एकथरि खुसी छन् ! नजिकै आइसको संकटलाई नबुझेको पनि कहीं खुसी छन भन्ने बुझेका बहुसंख्यक नेपालीहरू चाहिं अब थकथकी मान्न थालेको पनि छन् ।

माथि उल्लेख गरिएका पार्टीवाला 'वारेमा दुवै विद्यार्थी संगठनका माउ पार्टीहरू भन्ने मैन रहेको छन् ।

निकट भविष्यमै वाम गठबन्धनको नेतृत्वमा नयाँ सरकार निर्माण हुने भएकाले दुवै विद्यार्थी संगठनहरूले अब आ आफ्नो मार्च पार्टीको शिर्ष नेतृत्वलाई सीमा मिलिएको बारेमा दबाव दिएर सीमा विवाद सत्ताउन आवश्यक छ । नेपाला एमालेको अध्यक्ष केपी ओलीको नेतृत्वमा बन्ने नयाँ सरकारले अहिले उठेको सीमा विवाद र पहिला देखिने उठनै आएको कालापालीलागायत अन्य ठाउँमा सीमा विवाद दुँग्याउनु उचित हुनेछ ।

उनीहरू राजनीतिक कलेवरभन्दा माथि उठेर मधेशबाट पहाडी र पहाडबाट मधेशी नेतृत्वलाई जिताएर मधेश र पहाडको संगमको रूपमा नेपालको राजनीतिलाई व्याख्या गरेर अनुपम सन्देशको नमुना अभिव्यक्त गरेको छन् ।

यसपटको निर्वाचनमा धेरै यस्ता अनुहारहरू देखिए जो पहाडको भएर मधेशबाट जित हासिल गर्न सफल भए भन्ने मधेशी उम्मेदवारहरूले पनि पहाडी मतवादाको मत पाएर जित प्राप्त गरे ।

भित्री मधेशमा समेत करिपय पहाडी मूलका उम्मेदवारले राष्ट्रीय स्थान पाएको छन् भन्ने पहाडी मतवादाको बढी मानिने करिपय क्षेत्रमा मधेशी मूलका उम्मेदवार विजयी भएको छ । जनताले जातीयता र क्षेत्रीयताका आधारमा नमझ राजनीतिक दल, उम्मेदवार, संगठन, लोकप्रियता र मुद्दाका भानुभक्त ढकाल मधेशी समुदायको मतसहितले राष्ट्रिय पार्टीको विभिन्न नाम भएको देखियो । मोरडको क्षेत्र न १, २ र ३ मा क्रमसः : एमालेका धनगढीमा राजनीतिक दल, उम्मेदवारले राष्ट्रिय पार्टीको विभिन्न नाम भएको देखियो । नेपाली कॅग्रेसका डा. मीनेन्द्र रिजाल र एमालेका भानुभक्त ढकाल मधेशी समुदायको मतसहितले प्रतिनिधिसभामा विजयी भएको छ । निर्वाचनमा सिंचाईको अभाव, सडकको अभाव जस्ता विभिन्न समस्याले पहाड र हिमाल पनि पीडित छ । हामीले सबैभन्दा पहिले आफ्नो धारणा परिवर्तन गर्दै सामाजिक विखण्डनको होइन, एकता र सहकार्यको लागि पनि लङ्घनुपर्छ ।

सोबमा परिवर्तन, आफ्नो देशभित्र भएका जातजाति, भाषाभाषीको विषयमा जानकारी राख्ने भो भन्ने मधेश र पहाडको विषयमा उत्पन्न भएको दुरी घटन सक्छ । अब हामीले मधेश र पहाडको बीचमा दूरी बढाएर होइन घटाएर देशलाई समृद्ध बनाउने दिशमा अगाडि बढ्नुपर्छ । द्वन्द्व र दूरीले कसैलाई हित गर्दैन ।

एकथरीलाई बाहेक गरेर कुरा गर्दा बहुसंख्यक नेपालीहरूले चाहिं यो संविधान चल्छ भनेर शका उठाउन थालिसकेका छन् । खासगरी ०६३/६३ सालमा युनाइटेड गोलमार्को बलमा थोपरिएको परिवर्तनदेखि अहिलेसम्मका घटनाक्रमहरू सबै असैधानिक, अव्यवहारिक र नेपाली हावापानी नसुहाउँदो भएको हुँदा यो छालात्नर धेरै दिन चर्दै चर्दैन भनेमा ती बहुसंख्यक नेपालीहरू दुक्क छन् । अब नेपालीपनलाई अस्वीकार गरेर, परम्परागत शक्ति यानिकी शाहवरीय राजतन्त्रलाई कुनै स्थान नदिएर जबर्जस्ती एकलाई ढगाले थोपरिएको मुलुकमारा वर्तमान र अमेरिकाहरूले कतिको चलखेल गर्न होलान ? प्रदेशमा रहेका नेपालका 'प्राकृतिक स्रोतहरूलाई हात पार्न के के हथकण्डाहरू भन्ने संविधानले नै यी नेता र ती राजनीतिक दलहरूलाई निकट भविष्यमा 'सिद्धांउँ' भन्नेमा बुझसंख्यक नेपालीहरू दुक्क छन् । अब अपनाइने हुन् ? तर एउटा राम्रो पक्ष पनि छ । हिजो सिंहदरबार र काठमाडौं विपरिपरि घुमेर काम फत्ते गर्न 'विदेशी'हरूलाई आइन्दा प्रदेश प्रदेशका 'नेताज्यूहरूको विपरिपरि पनि बुझ्नु पर्नुहुन्छ । कहीं मेहेनत बढी गर्नुपर्स भो-विदेशी मित्रहरूलाई ! अब मुलुक र जनतालाई पर्ने अतिरिक्त आधिक भारको अहिले चर्चा नगरी, त्यो त कहाली लादो नै छ । तर पनि एकथरि खुसी छन् ! नजिकै आइसको संकटलाई नबुझेको पनि कहीं खुसी छन भन्ने बुझेका बह

यंगीन खबर

सकियो राजेन्द्रलक्ष्मी

पुस २५ गतेदेखि खापा नाट्य समूहले शिल्पी नाटकघरमा मञ्चन गरेको नाटक 'राजेन्द्रलक्ष्मी' सकिएको छ। पुस २५ गतेदेखि मञ्चन सुरु भएको राजेन्द्रलक्ष्मी माघ २ मा सकिएको हो।

वरिष्ठ नाटककार प्रचण्ड मल्लद्वारा लिखित राजेन्द्रलक्ष्मीमा पृथ्वीनारायण शाहले गरेको राज्य एकीकरण

अभियानलाई नायवी गर्दै राजेन्द्रलक्ष्मीले निरन्तरता दिएको प्रसंग उल्लेख छ। प्रदीप खड्गी पासाले निर्देशन गरेको नाटकमा नारी कमजोर हुँदैनन् भन्ने भाव प्रस्तुत गरिएको छ।

नाटकमा राजेन्द्रलक्ष्मीको मुख्य भूमिकामा एना देउजाले अभिनय गरिन्। अन्य कलाकारमा हेमन तण्डुकार, अर्जुन बोहोरा, सुरज सुवेदी, दिलीप विष्ट, सञ्जय माली, सुरेन्द्र कट्टवाल, लेविदत थापा, अस्मिता पौडेल, दीपेश कापाले, केशवसिंह ठगुन्ना, आयुष प्याकुरेल, महेश पौडेल, किरण चापार्गार्लगायत थिए। दर्शकले नाटकको निकै तारिफ गरेको निर्देशक पासाले बताए।

मोडलिङ र अभिनयमा करु

थुप्रै फेसन सो तथा न्याम्प वाक गरिसकेकी करु भिमिरे फिल्म अभिनयमा रुचि राखिँन्। केही सर्ट फिल्म तथा दुईवटा स्मृजिक भिडियोमा अभिनय गरिसकेकी दोलखा, चरिकोटकी करुले केही व्यावसायिक विज्ञापनमा पनि आफ्नो कला प्रस्तुत गरिसकेकी छिन्।

नेपाल मेघा कलेजमा बिबिएस अध्ययनरत २० वर्षीया

सो गीतमा राजनराजकै शब्द र संगीत छ। गीतको भिडियोमा केकी, रिमा विश्वकर्मा, गम्भीर विष्ट, विनोद न्यौपानेलगायतले नृत्य गरेका छन् भने गम्भीर विष्टले कोरियोग्राफी गरेका छन्।

विशाल भण्डारीको निर्देशनमा बनेको कोहलपुर एक्सप्रेसमा केकीका साथमा ऋचा शर्मा, प्रियंका कार्की, बुद्धि तामाङ, रवीन्द्र भा, विनोद न्यौपानेलगायतले अभिनय गरेका छन्। अधिकांश दुश्य बैंकोको कोहलपुरमा खिचिएको फिल्म वैशाख १४ गते प्रदर्शनमा आउने तयारीमा छ।

कविता भइन् मिस तामाङ

मिस तामाङको उपाधि रामेछापकी कविता तामाङले जितेकी छन्। बैदाम तामाङ सेवा समाजले २८५४आँ

सोनाम ल्होसारको अवसर पारी पोखरामा आयोजना गरेको पाँचौं संस्करणको प्रतियोगिताको फाइनलमा कविताले आफ्ना १५ प्रतिस्पर्धीलाई पछि पारेर शीर्ष उपाधि जितेकी हुन्।

युवा पिंडीलाई तामाङ संस्कृति र संस्कारबाटे जानकारी दिने उद्देश्यले आयोजित प्रतियोगितामा कविताले शीर्षसहित मिस द्यालेन्टको उपाधि र नगद ३० हजार पुरस्कार पाइन्। प्रतियोगितामा काठमाडौं स्वयम्भूकी सुसिंहता गोले तामाङ फर्स्ट रनरअप भइन्। उनले २० हजार पुरस्कार पाइन्। त्यसैगरी, सेकेन्ड रनरअप विजेता पोखरा लेकसाइडकी अमिता लामाले १५ हजार नगद पाइन्। सुसिंहताले पल्लिक च्वाइस र मिस कन्फिडेन्ट तथा अमिताले सेकेन्ड रनर अप र फोटो जेनिको उपउपाधि जितेकी छिन्। भिर्स च्वाइसको उपाधि पोखरा लालीयुर्सस टोलकी सोनी तामाङले प्राप्त गरिन्। ब्युटी विथ पर्फॉर्मांजको उपाधि पनि जितेकी उनलाई १० हजार रुपैयाँ पुरस्कार दिइएको थिए।

कान्धीको ट्रेलर र पोस्टर सार्वजनिक

अभिनेत्री श्वेता खड्काले निर्माण गरेको फिल्म 'कान्धी'को पोस्टर र ट्रेलर सार्वजनिक गरिएको छ। फायुन ४ गते प्रदर्शन हुने फिल्मको ट्रेलर मंगलबार राजधानीमा प्रेसमिट गरी देखाइएको हो।

करु मोडलिङ तथा अभिनयमा करिअर बनाउन चाहन्छन्। 'मोडलिङका साथै अभिनयमै करिअर बनाउन चाहना छ, मेरो' उनी भन्छन्, 'मलाई डान्स र फोटोग्राफीमा पनि रुचि छ।' अध्ययनका साथै अभिनयलाई अधि बढाउँदै लगेकी उनी राम्रो स्क्रिप्ट र भूमिकाको प्रतीक्षामा रहेको बताउँछन्।

सिओडल्लू काउ सार्वजनिक

अभिनेत्री केकी अधिकारीले निर्माण गरेको फिल्म 'कोहलपुर एक्सप्रेस'को पहिलो गीत दर्शकमाझ आएको छ।

'सिओडल्लू' काउ बोलको सो गीत श्रीपञ्चमीको अवसर पारेर सोमबार युट्युबमार्फत सार्वजनिक गरिएको हो।

राजनराज शिवाकोटी र मेलिना राईले गाएको

वाणिज्य बैंकको ५४औं वार्षिकोत्सव

सरकारी स्वामित्वको वाणिज्य बैंकले सहरी, ग्रामीण क्षेत्र र दुर्गम स्थानमा बलियो उपरिथित जनाई वित्तीय सूधार र वित्तीय समावेशीताका लागि राष्ट्रिय पायोनियर संस्था बन्न सक्नुपर्ने सुकाब अर्थमन्त्री ज्ञानेन्द्रबहादुर कार्कीले दिएका छन्। मन्त्री कार्कीले नेपाल आद्योगिक विकास निगमलाई राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकमा मर्ज गर्ने कार्य सम्पन्न भएपछि संस्था थप बलियो हुने विश्वास व्यक्त गरे। बैंकको ५३औं वार्षिकोत्सव अवसरमा बुधबार राजधानीमा आयोजित कार्यक्रममा मन्त्री कार्कीले बैंकलाई नयाँ पुस्ताको आकर्षणको केन्द्र बनाउन सक्नु प्रमुख चुनौती रहेको बताए। कार्यक्रममा नेपाल राष्ट्र बैंकका कार्यबाहक गभर्नर वित्तामणि शिवाकोटीले नेपालको आर्थिक विकासमा रावा बैंकले खेलेको भूमिकाको सराहना गरी बैंकिङ सेवा विस्तार र अनुशासनलाई ध्यानमा राखेर काम गर्न निर्देशन दिए। नयाँ प्रावेशिक संरचनाअनुसार बैंकहरूले सबै स्थानीय निकायमा शाखा खोल्नुपर्ने र त्यसको नेतृत्व राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकले खर्च गर्नुपर्ने उनको भनाइ थियो। बैंक संचालक समितिका अध्यक्ष डार्वीन्द्रप्रसाद पाण्डेले १० वर्षदेखि बैंकका सबै वित्तीय सुचक सकारात्मक ढगले अगाडि बढिरहेको जानकारी दिए। अध्यक्ष डा. पाण्डेल बैंकमा युवा पुस्तालाई आकर्षण गर्ने गरी प्रविधिमा आधारित सेवा ल्याइरहेको बताए।

बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत किरणकुमार श्रेष्ठले वर्तमान स्थिति र सम्पर्योजनाबाटे जानकारी गराए। ०७४ पुस मसान्तासम्म बैंकले १ खर्ब ४९ अर्ब रुपैयाँ, निक्षेप संकलन १ खर्ब ९० करोड कर्जा लगानी गरेको उनले साधारणभामा बताए। बैंकको हाल ८ अर्ब ५८ करोड ८९ लाख पुँजी पुगेको उनको भनाइ थियो। बैंकले सोही अवधिमा खुद मुनाफा करिब १ अर्ब ७५ करोड रुपैयाँ पुँजाएको छ, जुन नाफा गत वर्षको पुस मसान्तामा १ अर्ब ३० करोड रुपैयाँ थियो। मुलुकको आर्थिक क्षेत्रको विकासमा सहयोग पुँजाउने उद्देश्यले विसं २०२२ मा स्थानान्तर भएको बैंकले हाल ७७ जिल्लामध्ये ६१ जिल्लामा बैंकिङ सेवाबाट गरिरहेको छ। हाल बैंकका मुलुकमर १८० वटा शाखा, १३० वटा एटिएम, १७ स्थानामा एक्सटेन्सन काउन्टर, १२ स्थानमा शाखारहित बैंकिङ सेवा संचालनमा छन्।

कृषि विकास बैंकको ५१औं वार्षिकोत्सव

सरकारी स्वामित्वको कृषि विकास बैंकले यो आर्थिक वर्षमा कर्जा र बचत दुवैमा १ खर्ब १३ अर्ब ८६ करोड रुपैयाँ निक्षेप संकलन गरिने सिटीलालाले बताए।

चालू आव ०७४/०७५ मा १ खर्ब १३ अर्ब ८६ करोड रुपैयाँ निक्षेप संकलन गरिने सिटीलालाले बताए। यो रकम आव २०७३/०७४ को भन्दा १४ प्रतिशत बढी हो। त्यस्तै कर्जा तथा सार्वजनिक पनि १ खर्ब २ अर्ब ९२ करोड पुँजाइने उनको भनाइ छ। अधिकूलो आवको भन्दा यो ११ प्रतिशत बढी हो।

तोकिएको कर्जा/पुँजी निक्षेप अनुपातभित्र रहने गरी र बैंकको खुद नाफा वृद्धि गर्दै लाने योजनाअनुसार व्यावसायिक गतिविधि अधि बढाइएको उनले जानकारी दिए। बैंकले स्थापनाकालदेखि अहिलेसम्म कुल ८ खर्ब ६९ अर्ब कर्जा प्रवाह ८ ७ खर्ब ७० अर्ब रुपैयाँ निक्षेप संकलन गरिसकेको बताएको छ। बैंकका हाल १ लाख ५१ हजार कर्जा ग्राहक रहेकामा कुल १५ अर्ब २० करोड रुपैयाँ लगानी गरिएको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सिटीलालाले भनाइ छ।

हाल बैंकले देशभरमा २ सय ५३ वटा कार्यालय सञ्जालमार्फत सेवा दिइरहेको छ। त्यस्तै विगतमा साविक स्थानबाट विस्थापित ७५ मध्ये ७२ वटा कार्यालय पुनर्स्थापना गरिसकेको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सिटीलालाले बताए।

धेरै ग्राहकसँग जोडिने योजनाअनुसार बैंकले हाल अन्याधिक कम्प्युटरीकृत प्रणाली सिबिएस प्रयोग तथा मोबाइल, आइपिएस, भिस डेबिट कार्ड, इन्टरनेट, एटिएम, आस्बाजरस्ता आधुनिक सेवा प्रयोगलाई प्राथमिकता दिएरहेको छ। बैंकले हालसम्म सहवित्तीयकरणअन्तर्गत १ सय ८० मेगावाट उत्पादन क्षमताका ७ वटा जलविद्युत उत्पादन परियोजनामा करिब २ अर्ब ३२ करोड रुपैयाँ एक्सपोजर लिमिट स्वीकृत गरेको छ। कुल कर्जमध्ये करिब ३३ प

यादवलाई...

पुलाल दहन समेत गरेका छन्। यादव विरगञ्ज महानगरको प्रथम नगरसभा समारोहमा सम्भागी हुन गत आइतबार त्यहाँ पुगेका बेला यादवको विरोधमा घट्टाघर चोकमा विरगञ्ज राजधानी संघर्ष समितिको आवानमा प्रदर्शन भएको थिए। नगरसभा समारोहमा जाने ऋममा यादवलाई संघर्ष समितिमा आवद्व दलका नेता तथा कार्यकारीहरूले घट्टाघर चोकमा कालो भण्डा देखाउँदै टायर बालेर विरोध गरेका थिए। घट्टाघर चोकमा विरोध भएपछि यादव भने अर्को बाटो प्रयोग गरेका कार्यक्रम स्थलमा पुग्न बाध्य भएका थिए। यादव माथि संघर्ष समितिले वीरगञ्जलाई प्रदेश राजधानी बनाउन सहयोग नगरेको र विरोधमा अभिव्यक्ति दिएको आरोप आन्दोलनकारीहरूले आइतबार नै राजपा अध्यक्ष मण्डलका संयोजक महन्थ ठाकुर र सदस्य राजेन्द्र महतोका विरोधमा समेत नाराबाजी गरेका थिए।

मधेश आन्दोलन हुँदा उपेन्द्र यादवले प्रदेशको राजधानी वीरगञ्ज हुने उदयोष विरगञ्जमा पुगेका भएपनि अहिले प्रदेश नं. २ को अस्थायी राजधानी जनकपुरलाई

तोकिएपछि वीरगञ्जबासीहरू वीरगञ्जलाई नै राजधानी बनाउनुपर्ने माग गर्दै आन्दोलनमा गएका छन्। सरकारले मधेशवादी दल संघीय समाजवादी फोरम र राष्ट्रिय जनता दलका शीर्ष नेताहरूकै सहमतिमा जनकपुरलाई अस्थायी राजधानी तोकिएपछि वीरगञ्जबासीहरू भने मधेशवादी दलहरूप्रति आक्रोशित भएका छन्।

संघीय समाजवादी फोरमका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले वीरगञ्ज महानगरपालिकाको प्रथम नगरसभाको उद्घाटन गर्दै वीरगञ्जलाई प्रादेशिक होइन मुलुककै आर्थिक राजधानी बनाउनुपर्ने बताएका छन्। उनले वीरगञ्जलाई मुलुकको आर्थिक राजधानी बनाउन स्वैलाई एकजुट भएर लाग्न आग्रह समेत गरेका छन्। समारोहलाई सम्बोधन गर्दै उनले भने स्वैभन्दा गरिब प्रदेश २ नम्बर भएकाले त्यसलाई अब सुधार गर्दै विकास निर्माणमा लाग्न सवैमा आग्रह गरेका थिए। फोरम वीरगञ्जका अध्यक्ष प्रदीप यादवले वीरगञ्जमा भइरहेको आन्दोलन हरूवा गोरको छेउवा दाउको संज्ञा समेत दिएका छन्। चुनावमा जनताको मत नपाएर हारेका काग्रेस र एमालेका नेताहरूले अर्को इस्यु नभेटेपछि राजधानीको इस्युलाई अगाडि बढाएको आरोप नगरसभाके कार्यक्रमबाट उद्घोष गरेका थिए।

संविधान कार्यान्वयन भएको छ। अब राष्ट्रिय सभाको निर्वाचन सम्पन्न भएपछि सबै तहको निर्वाचन सम्पन्न हुने र मुलुकले नयाँ सरकार पाउनेछ भने नेपालके इतिहासमा पहिलो पटक सातवटे प्रदेशमा प्रदेश सरकार निर्माण हुनेछ। प्रदेशसभाका बैठकहरू समेत अब धमाधम बसेर आ आफ्नो प्रदेश सभाभित्र रहेका समस्याका बारेमा प्रदेशसभाले आवश्यक निर्णय गर्दै प्रदेश सरकारलाई त्यही अनुसारको निर्वशन दिनेछन्।

प्रदेश सरकारले जनताको चाहना अनुसार काम गर्न सक्नुपर्दछ। प्रदेश सरकारलाई आवश्यक पर्ने निति नियमहरू प्रेशसभाले निर्माण गर्न अब ढिलाई गर्न हुन। सरकारले तोकेको अस्थायी राजधानीका बारेमा विभिन्न ठाँड़मा आन्दोलन समेत भएकाले अब प्रदेशसभाले आवश्यक निर्णय गर्न सक्नुपर्दछ। प्रदेशसभाका तत्काल कायम रहेको दुई तिहाई मतले अस्थायी राजधानीलाई स्वीकार पनि गर्न सन्तो र अर्को ठाँड़लाई राजधानी तोकन सक्ने सम्बैधानिक व्यवस्था भएकाले सबै प्रदेशसभाहरूले पहिला राजधानीको विषयमा निर्णय गर्न उचित हुनेछ। दलहरूले गम्भीरता देखाएको भए माघ ७ गते भित्रैमा सबै कामहरू सम्पन्न भइसक्ने थिए तर दलहरू त्यति गम्भीर नदेखिएकाले केही कामहरू बाँकी रहेपनि त्यसलाई संविधान कार्यान्वयनको पक्षमा केही असर नपर्न संविधान विज्ञहरूले बताएका छन्।

माघ ७ गते गिरिमै स्थानीय तह, प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचन सम्पन्न भएकोले

भारत र भटनागरको लीला

काठमाडौं। गम्भीरलाई भारतीय राजदूत मिजिवसिंह पुरीले फोन गर्नासाथ वैकर्स संघको उपाध्यक्षमा एसवीआई वैकका कार्यकारी अधिकृत उपाध्यक्ष बनाइएका छन्। अनन्द दुग्नाङको कार्यकालपछि यिनी भटनागर वैकर्स संघको अध्यक्ष बन्नेछन् भनेर केही वैकर्सले जिज्रो टोकन थालेका छन्।

पर्साको ५० बिघा जमिन अतिक्रम र बैकर्स संघ हुँताउने यो साजिस उस्तै उस्तै हुनथाल्पा भन्नेसम्पर्क चर्चा बैकर्सहरूलाई चुक्केरहेको छ। यिनीमात्र होइन, यो नियुक्तीको साथै साहै परिपक्व बैकको प्रतिनिधित्वका रूपमा भटनागरलाई उपाध्यक्ष बनाइएकाले एकपैटक एसवीआई वैक २८ वाणिज्य बैकहरूमा स्वैभन्दा परिपक्व बैकको दर्जामा समेत उक्लेको छ। यो नियुक्तीपछि हिमाल्य,

उत्तर कोरियाको निम्तो, एमालेमा चर्चा

काठमाडौं। गत शनिवार पेरिसडाउमा जनसास्कृतिक महासंघको कार्यक्रममा प्रवाजले सबै नेता तथा कार्यकर्ताको सामु खुलेर बोले- माओवाद र जनुद्ध छाडेका छैनौ। त्यसको भोलिपल्टै नर्थ कोरियाको राजदूत पेरिस डॉडामै पुगेर प्रवण्डलाई चुनाव जितेकोमा, वाममोर्चाको सरकार बन्न लागेकोमा बार्द्धमानको दिनेन, उत्तरकोरियाको नेता किम जोड उनको निम्तो समेत दिए।

यो विषयले एमालेमा दूरै चर्चा पाएको छ। कारण एमाले नामले कम्पनीप्रिय भए पनि प्रजातान्त्रिक अभ्यास गरिरहेको छ। माओवादीले जनयुद्ध र माओवादी छाडेको छैन भनेपछि एमाले र माओवादीचो नयाँद्वन्द्व सुरु हुनपुगेको छ।

कति शेयर...

मार्फत प्रेस काउन्सिल नेपालमा उजुरी दर्ता गर्न सकिने भएको छ। अनलाइन, छापा माध्यममा टिमी, रेडियो, जस्ता सञ्चारका माध्यमबाट समाचारहरू प्रकाशित प्रशारित हुँदा कसैको चित्रि हत्या भएमा पहिला प्रेस काउन्सिलमा स्वयम उपस्थित भएर उजुरी दर्ता गर्न सकिने व्यवस्था रहेकोमा अब त्यसलाई सुधार गर्दै जुनसुको क्षेत्रबाट पनि अनलाइन मार्फत उजुरी दिन सकिने व्यवस्था प्रेस काउन्सिल नेपालले गरेको छ। सोही सेवाको शुभारम्भ गर्दै प्रधानन्यायाधिश पराजुलीले भने सञ्चारमाध्यमबाट तथ्यलाई बँगाएर पाठकमा भ्रम छन्नेखालका थुप्रै समाचार सम्प्रेरित हुने गरेको गुनासो गर्दै भने न्यायाधिश र न्यायालयले गरेका अनुचित कुराहरू लेख्युहोस तर सत्यमा आधारित भएर। कार्यक्रमा उनले गुनासो गरे पछिला दिनमा अदालतलाई हुँदा त्यसो द्वारा आवश्यक विभिन्न विभाग गरेको छ। अनलाइन विभिन्न विभाग भनिने व्यवस्थामा किन यस्तो विभेद गरियो त्यसको जवाफ सरकारले दिने कि राष्ट्रपति कार्यालयले। शितल निवासले राज्यको चौथी अंगमार्फ गरेको अनुदार व्यवहार भत्सनी गर्न रहेको छ। निरकुश व्यवस्था हुँदा त्यसो हुनु स्वाधाविक भएपनि नेपाली प्रेसले लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा समेत त्यसो खाले प्रवतिर्देश जुन्ने अवस्था आउनु वित्ताको विषय हो। प्रेश समुखहरूको सम्पर्क ग्रहण कार्यक्रम आफैमा ऐतिहासिक थिए कि नेपालमै यो पहिलो पटक भएकाले त्यसलाई ऐतिहासिक नै बनाउन सक्नुपर्दछ्यो कार्यक्रमका दृष्टवरू ऐतिहासिक हुन न सक्दथे तर त्यसो हुन अन्य सरकारी र निजी लोकतान्त्रिक पत्रकारहरूलाई होरेपनि पत्रकारहरूको उपस्थिति हुनु अर्थपूर्ण रहेपनि

सञ्चारप्रति...

घटना त्यति भएपनि यो घटनाले राज्यको अनुदार व्यवहारमात्र देखाउँदैन राजनीतिक व्यवस्था र पद्धति केरिए पनि सत्तामा बस्नेहरूको मानसिकता र सौचमा कुनै परिवर्तन नआएको आभास दिएको छ।

हिजो राजसंस्था रहेको बेला राजदरबारले आयोजना गर्ने कार्यक्रममा दोस्रा सुरुवात, कोट र टोपी लगाएर दरबारमा हुने कार्यक्रममा जान र त्यहाँ हुने कार्यक्रमको फोटो खिच्न दिने परम्परा रहेको थिए दरबारमा सरकारी र निजी भनेर विभेद गरिने गरिएको थिएन तर आज लोकतान्त्रिक भनिने व्यवस्थामा किन यस्तो विभेद गरियो त्यसको जवाफ सरकारले दिने कि राष्ट्रपति कार्यालयले। शितल निवासले राज्यको चौथी अंगमार्फ गरेको अनुदार व्यवहार भत्सनी गर्न रहेको छ। निरकुश व्यवस्था हुँदा त्यसो हुनु स्वाधाविक भएपनि नेपाली प्रेसले लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा समेत त्यसो खाले प्रवतिर्देश जुन्ने अवस्था आउनु वित्ताको विषय हो। प्रेश समुखहरूको सम्पर्क ग्रहण कार्यक्रम आफैमा ऐतिहासिक थिए कि नेपालमै यो पहिलो पटक भएकाले त्यसलाई ऐतिहासिक नै बनाउन सक्नुपर्दछ्यो कार्यक्रमका दृष्टवरू ऐतिहासिक हुन न सक्दथे तर त्यसो हुन अन्य सरकारी र निजी लोकतान्त्रिक पत्रकारहरूलाई होरेपनि पत्रकारहरूको उपस्थिति हुनु अर्थपूर्ण रहेपनि

राष्ट्रपति कार्यालयले त्यसको अर्थ बुझन नसक्नु दुर्भाग्यको विषय हो।

सुचनाको हक सम्बन्धी ऐनले सरकारी सुचना लुकाउन नपाउने व्यवस्था गरेको छ। राज्यले गर्ने औपचारिक कार्यक्रममा जाने र त्यसको खबर र फोटो खिच्न पाउने सामान्य कुरा भएपनि त्यसबाट समेत बिजित गरिनु किमर्थ उचित हुन सक्दैन। हिजो राजसंस्था रहेको बेला सडकमा जिनिएर तुला तुला कुरा गर्नेहरूले अहिलेको लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा अनुदारवादी व्यवहार देखाउनुलाई कुनैपनि अर्थमा लोकतान्त्रिक पद्धति स्त्रीकार गर्न सकिनेन। राष्ट्रपति कार्यालयको सावेदानशीलतालाई होरेपनि पत्रिचयपत्र मान्य शरीरको खानतालाई गर्नु सामान्य प्रक्रिया भएपनि राष्ट्रपति कार्यालयको सज्चार कक्षमा पुऱ्याएर सरक